

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima. Qui se humiliat exaltabitur.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Plin. apud jecti gladiis hostium, his timorem, & tremorem
Babb. de incuti, eosque dat in fugam. Sic pethibentibus
Vin. de Democrito, & Theophrasto. Ethioptis seram
fr. anae quantumvis fortem aperit. Alia quæ nomen ab
fol. 102. effectu habet, ab equis calcata, ac si se viadicare
Democr. veller, clavos & soleas ferreas in detrahit. In Ata-
Theof. misia in quodam templo Nymphis dedicato
Panl. Aris lens scaturit, cujus aquæ sunt frigidissima, & ta-
6 inpr. men lignum vel alud combustibile in injectum
170. n. 6. comburnit. Leo decimus annulo infertam gem-
Antiquis mam habuit, quæ luna crescente crescebat, de-
Carib. 6. crescente decrecebat. Quis majora portenta na-
163. f. 10. turæ audivit.

2. Nec opera humana arte inventa minus stu-
 penda sunt. Albertus Magnus formavit caput
 ligneum, quod instar viri verba proferebat. Prisci
 confecerunt Lucernam, quæ mille septingentis
 annis continuo arsit. Archimedes speculum in-
 venit, quod luis radiis in exercitu Romano pro-
 cul distito flammam accendebat. Et cælos, quos
 Deus fabricavit, esto natura non sint incorrupti-
 biles, tamea in monte hominum perpetuantur.
 O prodigia artis humanam capaciatem excedit.

S. Greg. 7. Sed quid sunt stupores prædicti, si comparen-
moral. tur cum miraculis gratiæ in anima ab humilitate
S. Amb. causatis? partes hujus virtutis omnes alios præ-
Luc. 6. 7. cellit. De eo dixit Gregorius: *Est origo virtutum.*
Eu. 66. Sanctus Ambrosius, *nihil excellentius humilitate.*
Luc. 6. 18. Divus Bernardus, *virtutum stabile fundamentum.*
Chryf. Eusebius Emillenus, *custos omnium virtutum.*
hom. 19. S. Joannes Chrysostomus, *bona omnia ex*
Hom. 21. *humilitate procedunt: & alibi subdit, nihil humi-*
in Epist. ad *litate potestius, petra est fortior, adamantio solidior.*
Rô. Later. Emauel Imperator, *humilitas divinum quid-*
lust. de *dam, virtutum terminus, requies, & portus sa-*
bon. c. 3. *latus.*

Et sanctus pater Augustinus ô vere beata hu-
 militas, quæ Deus hominibus peperit, vitam mor-
 talibus edidit. cælos innovavit, mundum purifica-
 vit, paradysum aperuit, hominem ab inferis libera-
 vit.

Sed ne abeamus à textu repetendo verba Chri-
 sti, qui se humilitas exalabitur. Ostendam, quàm
 sit stupenda portenta hujus virtutis, dum humi-
 les exaltat, uti hodie contigit publicano in Evan-
 gelio, de quo scripsit Eusebius Gallicanus: *Et hu-*
Gal. in *militans exaltatus est.* Interim dum ego discur-
Lyc. cap. *recedo ad infimum humilitatis descendendo, vos*
18. f. 74. *ad summam attentionis ascen-*
 dit, & incipio.

Qui se humilitas exalabitur.

Hanc parabolam à Salvatore propositam, à
 Davide diu ante prædictam, dum dicitur
 Hunc humilitas hunc exaltat, credo. Pharisæus hunc
 humilitas, publicanus exaltatus. Hinc Remigius
 Antiodorensis? Hunc videlicet Judæum popu-
 lum se exaltantem, & de se præsumptum, humilitas,
 & hunc, id est, gentilem populum se humiliantem
 exaltat quod notatum est per Publicanum & Phari-
 sæum, quia publicanus se humiliavit, & exaltatus
 est? Pharisæus se exultavit, & humiliatus est, quia de-
 crevit. Hunc humilitas, & hunc exaltat.

Sed depreffionem superborum linguaquam, &
 exaltationem humilium, primo ex cellantibus
 pilco, dein ex novo probemus.

4. Deus trinus, & unus Abrahamo Valle
 Mambie sole calidissimo circa meridiem quic-
 centi comparuit; Sanctus Patarchi futuræ, &
 maxima comitate, ut domum suam ingreffi dig-
 netur, rogavit: *Domine, si inveni gratiam in oculis*
tuis, ne transies seruum tuum, Deus in invitacionem
acceptavit, & affectum Abrahami admittit, qui
credens res personæ divinas fuisse res peccato-
rum, convivium ex quibus feculis illustrant. Me-
se affident, gustant cibos, & prandio finito e-
lium ex Sara uxore in decoreo coeetate Deus
promittit, Habebit filium Sara uxoris tue. Et pro-
terea, quod eum factorus sit patrem multarum
generacionum, & quod propter eum emanes
ationes sint benedicendæ, pollicetur: Dixit, Do-
minus: num celare potero Abraham, quæ esurum
sum cum futurus sit in gente magna: ac respon-
dit, & benedicens sint in illo omnes nationes terra.

Hic sicut Preceptus, causamque cui Deus
 Abrahamum eo: favoribus, & eminentis dignum
 judicavit, indagat. Et ab eo dicitur alius humilitatis
 elicitos observat, primò: Dum adoravit in terra,
 secundo, dum dixit: *Ponam buccellam panis tui*
dicat Scriptura, quod cæli virtutem reverentiam
ratio quoque butyram, & lac. & postea coram
quo modo ait, buccellam panis tui respondet Thomas
Angelicus: buccellam dicit ex humilitate, & ab-
lens: Per hoc significabat omnes cibos, quos de-
turus erat, sed sequitur humiliter, non satietate
sed solium nomine buccellam panis humilitatis
ulo alia, quasi moxica sit.
 Quia ergo Abraham, se factis, & rebus humi-
 lem præbuit, adeo exaltat, & honorat à Deo me-
 rit. *Hunc exaltat. Quis facit, verba sunt Precepti*

LIBRARIUS
 X

... quod dicitur: quia si plurimum amaret Abrahamam, quod dicitur in terram procedisset. sed eo operacione de eorum seculo conciliasset, tam tunc in-
 ... miam a seorsum existitaret, ut humilem Ba-
 ... amississimum, & diuissimum creare voluerit, ob-
 ... erandum est: Omnia terram, quam conspicias,
 ... abobediens cedentes tuos, nunquam fames tor-
 ... quenda, tellus copiosissime tributam frugum iis
 ... pcedet, & bona fortunae ubertim iis affluens, aul-
 ... is ad eorum obedientiam etiam plus erit, profapia
 ... tuam pulvere teret: extabit: Faciamque semen
 ... tuum sicut pulverem terrae. Unde sit, ut Abraham
 ... sa exaltatus: nonnulla iis inter ipsum, & Loth
 ... agerit eius, qui tamen multo inferior erat, verfa-
 ... hant. nihilominus Abraham se Loth nitibus
 ... libentiss: Etenim vestra terra erant te est, recede à
 ... me dicitur: sed sinistram ieris, ego dextram venabo,
 ... & dexteram elegeris ergo ad sinistram pergam.
 ... leuavit Deus, maior cecidit, & cedendo minori
 ... & libenter exaltari meretur. In Chylois. Ex-
 ... nam prauisij humilitatem, ut nihil non potius
 ... habent, quam esse inter vos contentiones; ea prop-
 ... terea largas à me retributiones accipis, quia om-
 ... nino curam quam tu vides, tibi dabo, & semini tuo
 ... agnam faciam.
 ... Agat se male haberi à Sara putans fugam ca-
 ... pit: Eram inuis, & dum in nemore vagaretur,
 ... boarem vicinum adit, ut labores in itinere
 ... pallia leuaret. Illico ei apparuit Angelus, eam so-
 ... liti volens, prius ad domum Saræ redeat, sequa
 ... humiliter, suasti. Revertere ad domum tuam, &
 ... humiliter sub manus illius.
 ... Sed mitem Agat quale commodum ex hac
 ... humilitate reportat: ita audite Multiplicans mul-
 ... tiplicabo semen tuum, & non numerabitur pra-
 ... mulierum. Humilitas Agat aut cedens esse vi-
 ... detur, ex quo consequentia induci poterat,
 ... quod Deus eius stipem esse auerturus, & postu-
 ... latus suam perperaturus. Audiatu Tertul-
 ... lianus: Agat auertam Sara de domo ejectionem pari-
 ... ter, & peritum Angelus conuenit, fuga causis in-
 ... terrogat, atque accipit postquam humilitatis confes-
 ... sione seipem praterit illa nominis facit quod quo
 ... caeteris, multum semen esse futurum sperandet.
 ... Et est uerum, quod haec mulier ex humilitate
 ... emittit. In Petrum: Ad promissiones Dei non prius

venitur, nisi prius duo priora verba audiamus, nempe reuertere, & humiliare. Errant igitur, qui priora duo negligunt, & tamen promissiones ex Scriptura attendunt. Verbo; qui non amat humilitatem, inhabilis est ad exaltationem.
 7. Rebecca filia Bathelis, & uxor Isaac duos gemellos utero gerebat. Ut parturiret, primogenitus Elau, & secundus Jacob est nuncupatus, Deus huic formam reuelavit Jacobum evehendum, leges laturum, & sibi obedientes habiturum. Major seruiet minori. Hæc dignitas, & exaltatio iuxta legem, & consuetudinem Judæorum debebatur Elau; an ergo Deum iniustum dicemus? minime; nam iniustitiam non potest committere, qui iniustus non est; dicit namque Deus: Non enim via mea via vestra. Mundus maiores, ego minores exalto: ecce Elau major seruiet, ecce minor Jacob instar Domini habebit seruos. Fœlix ergo qui est abjectus, beatus qui est minor, fortunatus, qui est humilis. Cur interrogat, quidam moderatus: Eiam primogenitum Isaac non constituit, sed atate minorem; quia Deus minores & prae aliis infimos exaltat, & exaltat; stupenda ualde sunt iudicia Dei, ut Israel magis Deo gratus esset, uoluit eum primogenitum facere, sed enim extollere ad primogenitum: non solet Dominus alta eleuare, sed infima.
 8. Josephus Prorex Ægypti parentem male haberi audiens, cum priusquam satis concedere inuisereloluit, & secum duos filios Manasse nata maiorem, & Ephraim iunioem, ut ab ayo benedictionem reciperent, duxit. Ad domum patris moribundi perueniunt cum decumbentem uisitant, amboque nepotes, sed Ephraim minor ad sinistram, Manasses senior ad dexteram coram ayo se prosternunt. Sanctus Senex brachia in modum crucis composuit, & dextera minori, sinistra majori benedixit. Qui extendens manum dexteram, posuit super caput Ephraim minoris, sinistram autem super caput Manasse, qui major natus erat, commutans manus. Valde id miratus est Joseph, & errorem ob cæcitate hoc esse putans, quia oculi ejus caligabant præ nimia senectute patrem admonuit dicens: Non ita conuenit; sed sanctus Patriarcha respondit, se non errasse, sed optime scivisse quid fecerit: Scio filii mei, scio, hæc benedictio est artificiosa, & mysteriosa: ac si diceret, hic qui est natu junior, & stat ad sinistram loco humilitatis, stantibus præ ferri debet. Majorerit illo, & semen ejus crescerit in gentes. Benedictio dextera, sinistra majores felicitates & exaltationes adfert: Et constanti

Esay in Gen. c. 17. v. 11. fol. 897. n. 105.
 Gen. c. 17.
 Isa. c. 55.
 Ioan. de la Haye in c. 25. Gen. v. 25. n. 152.
 Tract. 2. Aut. vit.
 Gen. c. 47.

Isaac
 Rebecca
 5.

Hic Bellarminus: David autem neque cor
 alium, neque elatos oculos gerebat, sed erit humilis
 corde, & erit humilitatem oculis praeferens.
 Sed cur tot humilitatem, cum sit Rex, & ma-
 gillus, eminentiaque fieri debeat? Remigius
 Anthonodotensis in persona Davidis respondet:
 Ut conservarem humilitatem meam. Tunc fac-
 erit humilitatem? Sed quid illa praevidens, vel
 expectans? Audite certus sum animam meam
 humiliandam: sed exalta vi animam meam. O in-
 gigne ita regna, oculos deprimere, cor flectere,
 ut anima exaltetur: Cor in oculorumque depresso
 vis erat ad exaltationem animae: quo magis humiliat
 David. Et corde respicit mundi magnalia, eo cla-
 riorum exaltationem, & magnitudinem acquirat
 anima. Excelsum eras apud Deum, ubi submissus
 fueris, dom se dimiseris, tuque ad ima caelorum ex-
 altis pertinges.
 Sed tempus est, ut de potentis testamenti
 veteris ad stupores Novi transueamus. Prae cursor
 Joannes Baptista qualitates, & conditiones, filii
 Dei recensens sic dixit: Ipse est, qui post me veniu-
 rit, qui ante me factus est, cuius ego non sum dig-
 nus, ut solvam eius corrigiam calceamenti. Adeo
 cum eminentem sanctitate, & merito sciat, ut
 haec manus non sit digna, quae ejus soleas tangat.
 Divus Marcus vero postea ad adventum Christi, &
 Joannis annuntians dixit: Et factum est in die
 illi, venit IESUS a Nazareth Galilee, & bap-
 tizatus est a Joanne in Jordane. Quae vos, qualiter
 Evangelista hujus, & illius adventum referat,
 audite. Eodem momento, quo Joannes digitos
 super pedem Salvatoris indignos fateretur, il-
 lich Iesus venit: In diebus illis venit IESUS; &
 cur? ut natiuus, quae se humiliavit ad imitatem
 pedum supra caput divinum exaltaret: Et bap-
 tizatus est a Joanne. Totum id ego oportuit ut vati-
 cationem Evangelii, qui se humilitas exaltabitur,
 adimpleret. Id narravit divus Joannes Chryso-
 stomus: Joannes dixit non sum dignus solvere cor-
 rigiam calceamentorum ejus: Et adeo amicus qua-
 si fuit, qui se non esse calceamentorum
 dicit indignum, hanc super caput suum Chri-
 sti straxit, quando ad baptismum Joannis veri-
 tem vocatus. Verum namque est, quod dixit
 divus Bernardus: Humilitas ab imis ad alta levat.
 Divus Petrus bonam praedam piscium ce-
 rem vidit, ad quem con versus sic exclamavit: Exi
 a me Domine, quia homo peccator sum: ac si dice-
 ret, O mi Deus tot, & tam enormia mea peccata
 calcagno, ut me indignum, qui tua suar pra-
 edarii Dominicale.

sentia, tuisque favoribus afficiat, confiteat. O
 magnam humilitatem hujus peccatoris! non-
 nulli Autores Petrum tunc ad Apostolatam e-
 vectum asserunt, Petrus dicente humiliter Christo,
 exi a me quia peccator sum ego, ex hoc officium A-
 postolatus ipsi Dominus benigne commisit. Ino div-
 us Chryostomus asserit Christum, dum vidit
 Petrum tibi ad genua latum, atque dicentem: Exi
 a me quia peccator sum, & se submittentem, ver-
 baque humilitatis proferentem cum alis prae-
 positus, & principem atque magnum Pontifi-
 cem Ecclesiae creasse: Sic etiam Petrus ait, exi
 a me Domine, quia homo peccator sum. Et prop-
 ter factus est Ecclesiae fundamentum. Nihil enim sic
 est amicum Deo, quam si quis se minimis annu-
 ret: hoc est enim caput totius Philo sophiae atque sa-
 pientiae.
 14. Audidores, emicentias Beatissimae Virginis
 a quam virtute ortum dixisse creditis? cur tot
 portenta stupenda in Maria est operatus Deus,
 ut illam pra omnibus creaturis, magis sanctam
 eligeret, supra choros Angelicos sublimaret, &
 ad maternitatem Dei, quae est maxima dignitas,
 reperiri potens exaltaret? ego ob humilitatem
 profundam tot insignes prerogativas a Deo ipsi
 communicatas credo? Et quidem Spiritus San-
 ctus illo passu Cantorum, capilli tui sicut greges
 caprarum, quae ascenderunt de monte Galaad. Dif-
 ficili, & obscuro, sed mylletis gravido conceptu
 hoc voluisse persuadere mihi videtur. Quomodo
 verificentur, ascenderunt, & de monte? dicere
 potius debebat: Ascenderunt ad montem, vel de-
 scenderunt de monte. Richardus a sancto Lauren-
 tio hanc Scripturam de Maria explicat. Capilli
 ejus sunt cogitationes humiles & conceptus,
 quibus de se ipsa humiliter sentiebat, ideo Ange-
 lo respondit: Ecce ancilla Domini. Capilli isti sunt
 cogitationes humiles, quae de corde veluti de capite S. Lauren-
 tiorum, & ascendant de monte Galaad, id est, de
 sublimitate perfectissimae suae. Illa ergo dum ad unum laudis
 humilitatis descendit, se servavit abjectionem Do-
 mini tepurans, descendit Deus, & ad maximas
 emicentias dignitatum calli, & terrae eam eve-
 xit. Bene autem, prosequitur Richardus: Ascen-
 derunt, licet descenderunt, quia hujus descensus in
 oculis suis, ante oculos Domini erat quidam mag-
 nus ascensus.
 Hinc bene quadrat, quod Mattheus scribit: Mar. 3.
 Inter omnes homines post Christum Maria fuit hu-
 millima, quia nunquam super omnes altioris as-
 cendisset, nisi mentis humilitate prius sub omnibus
 descen-

Ampigol-
 lus in sua
 Bibl. au-
 rea. c. 19.
 D. Iosum.
 Chrysof.
 hom. 3. in
 Math ap.
 Nova. in
 umbra
 Virgin.
 n. 1566.
 Cant. c. 4.
 Richard. a
 Richard. a
 Virgin.
 Mar. 3.
 s. art. 3.
 descen-

PTI
 licab

descendisset, eo quod vis ad ascensum sit humili-
tati.

S. Brigit. Ipsemet Beata Virgo sanctæ Brigittæ hoc re-
velavit. *Ve quid enim ego me tantum humiliabam,
aut unde promerui tantam gratiam, nisi quia cogi-
tavi, & servi me nihil à me esse aut habere?* Et D.
Bernard. has eminentias Mariæ per humilitatem
obtentas attendens exclamavit: *O vero celestis
planta, pretiosior cunctis, sanctior universis! O vi-
re lignura vita quod solum fuit dignum portare sa-
luti fructum!* O Virgo virga sublimis, quam in
sublime exivit omni sanctorum erga, usque ad sedentem
in throno, usque ad Dominum majestatis, nos, enim
ad mirum, quoniam in altum mittis radices humi-
litate.

15. Nos non posse ad abyssum humilitatis
Virginis pervenire, & consequenter non esse pos-
sibile, quod ejus eminentias attingamus, scio;
Nihilominus illas humiliações omittere non
debemus (supposita divina gratia) quas vires
nostræ ferre possunt, quia ad minus Deus illa
gloria nos donabit, quam alias non obtine-
mus, si actus eorum humilitatis eliceremus.
Audite Scripturam. Apostoli hanc virtutem
conculcarunt, dum qualibet praelaturam ambi-
ret, & nullus subesse vellet: *Facta est contem-
ptio inter eos, quia eorum videretur esse major, Do-
minus occasionem discensum insinuandi sum-
psit, quo is non præesse, sed subesse suaderet:
Qui major est in vobis, sit sicut junior, & qui
præcesserit, sicut ministrator. Finito discursu de
humilitate, illico subiunxit: Ego dispono vobis
regnum, ut sedatis super mensam meam in regno
meo & sedatis super thronos iudicantes duodecim
tribus Israel. Deus immortalis, quæ connectio
hæc est, subjectionis cum praelatione, virtutum
cum festo, humilitatis cum gloria, vilitatis
cum regno? dicere voluit, quod quod minores
fuerint in terra, eò majores futuros in caelo. Ad
hoc propositum credo dixisse Isaac presbyterum:*

D. Lucas *Uspende te ipsa, & videbis gloriam Dei in se-
metipso, nam ubicunque humilitas nascitur, ibi
gloria oritur Dei, quod si habes humilitatem
per mundi, ostendit tibi Deus gloriam in corde
tuo.*

S. Isaac *Uspende te ipsa, & videbis gloriam Dei in se-
metipso, nam ubicunque humilitas nascitur, ibi
gloria oritur Dei, quod si habes humilitatem
per mundi, ostendit tibi Deus gloriam in corde
tuo.*

Psam. 13 *Psalmum in ejus laudem composuit: Domini
est terra, &c. Sic affirmant SS. Cyprianus,
Hieronymus, Gregorius Nyficus, Augustinus,
Leo & alii, & specialiter Vates adventum*

Christi ad portas caelestes descendit, & inter eos
Poëtarum profopopiam adhibens Chuliam, ad
quasi alloqueretur Angelos portarum cultores per
deputatos introducit: Angeli has janua præ-
dite, quia intrare volo: *Atollite portas principes
vestras. Quis es tu replicans Angeli, ut ad te
imperiosè mandes: an non ex his splendidi-
bus me cognoscitis? sum Rex gloriæ, moras ergo
non necite, sed subito aperite: Elongamini pro-
te aternales & introibit Rex gloriæ. Sed quis est
Rex gloriæ? nos nullam regem, nisi notum
Deum agnosimus, An forsitan tumor meentem
victoriarum, & famatius phorum ad huius por-
tas non pervolavit? ego ille sum, qui pro bo-
mine certans hostes itygos devici, copas
peccatorum prostravi, & mortem, valere ha-
jus dexterae subjugavi, Sum dix genitrix
exercitibus, & in aula paradisi oratorus vobis,
Sum ille, qui vires demonis debilitavi, & cum
in abyssum relegavi, Ne ego cunctemini: *Ad-
tollite portas: Angeli necdum contenti, ad
iterum quarunt, quis est ille bellator Angeli
incognitus, qui tot herosica gesta paravit, et
portas ei telerandas necdum judicant? Qui
est iste Rex gloriæ, imo oblitiscunt, ut sed
latrinus: Quod corpus terrenum supra corpus in
caeleste, & caro humana supra ipsi Archibus
spiritus cum incredibili totius naturæ admiratione,
& quasi stupore confondat.**

Facite sinem, ait Christus, Domino virtu-
tum aperite, Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.
Dominus virtutum? Regia virtutum est
humilitas. Ergo Rex est humilitatis, non am-
plius cunctemini, Et en illico portas aperite.
Hinc Gregorius Nyficus: *Scila est janua, &
clavisque veræ paradisi est humilitas Regia om-
nium virtutum, Illæ gloriæ, quæ ipsi terrenis
negata tanquam grandi concessa fuerunt etiam
milli.*

17. Sed video, quod humilitas Christi non
sublimiora erebat. David in Psalmis de excellen-
tiis hominis, & specialiter Christi loquens, sic
ait: *Minus enim paulo minus ab Angeli. Hinc
Remig. Quia mortalium fuit, quia passibilis, quia
ideo paulo minus, quia non necessitas mortis, cui
passibilis fuit, ut ceteri / minime, qui longe in-
feriores sunt Angelis, sed propria voluntate. Sicut
et quod sit inferior. Sed S. Paulus ad Hebraeos
se habet dicere contrarium asserit: *Tantum
horum Angelis affectus, quanto differunt per illa
nomen hereditatis. Quod sine compari-
sunt superior Angelis, quoad humanitatem asserit,
ego**

ergo Davidi contradicere. Cui ergo, an Davidi, an Paulo fidem adhibeamus? utriusque; Nec enim non melior, quia minor, nec contraria sunt dicitur. Apollolus & Propheeta. Ac si aperte infertur voluit eminentiam, qua Christus superavit Angelos, ab humilitate provenisse: Admirationem ergo paulo minus ab Angelis. Ex hoc conclusit S. Paulus: Tanti melior Angelis effectus, quantum differunt pra illis nomen hereditavit. D. Bernartus & S. P. Augustinus: Recte dicitur mirari paulo minus ab Angelis, sed additur illa dignitas, qua resurgens ascendit in caelum, gloria regni, & honore coronasti eum; & constituti sum super opera manuum tuarum. Quandoquidem & Angelis sunt opera manuum Dei; etiam super Angelos constitutum accepimus unigenitum filium, quem minus paulo minus ab Angelis per humilitatem carnis generatis, atq; passionis auctorem. & credimus.

Et Bernartus pro divo Paulo infert: Quamquam nec Apollolus tacuit hoc magnum pietatis munus, sed ait: eum qui modico, quam Angelis miratus est, videmus gloria & honore coronatum.

At. Sed quod humilitas, Deum quatenus honorum adeo sublimaris, non miror, quia humanae naturae sunt. Sed quid dicere, si id de Deo, quatenus Deo probem? nec dicatis eminentias praestitisse infirmitas, adeoque non potuisse augeri, quia omnem regulam pari exceptionem, praestantemque ostendi experientia respondeo, si Scripturae credamus. Plangens Magdalena angusta pretiosa cadaveri Salvatoris insepulto confertens ad sepulchrum perrexit, sed Angelos vestimentis albis amictos, quorum manus ad pedes, alter ad caput assedit, innotuit. Vidit duos Angelos in albis sedentes, manus ad caput, & unum ad pedes, ubi postquam fuerat corpus Iesu. Hi eam desolatam, & inchoquantem conspicientes causam huius luctus interrogarunt, Mulier quid ploras? Illa respondit, quia contra spem cadaver sui Repertoris non invenit, nec sibi constat, quomodo illud insepulchrum, sit collocatum. Tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum, & dum ita discurrebat cum Angelis, oculis retrospexit, & resuscitatum magistram ubi quocumque videt: Conversa est retrorsum, & vidit Iesum stantem, & nesciebat quia Iesus esset. Sed si haec foemina, oculis intuebatur Angelos, quomodo Dominum a tergo constitutum videre potuit? experientia hic nil verisimilitu-

dis adesse mihi suadet. Os aureum citatum a divo Thoma ait, Magdalenam vidisse, quod Angelis se moverent, & surgerent, & in genua procubuisse, ut Christum adoretent. Hinc retrospexit ut videret, quem veneratentur. Et vidit Iesum stantem, Mulier, quae loquebatur cum Angelis, quare non expectabat eorum responsum de hoc quod dixit, sed retrorsum convertitur: dicens, quod Christus advenit, cui Angeli reverentiam exhibentes assurreverunt, quod videns mulier admirans respexit retrorsum, ut sciret ad quid assurrexissent. Hic illic, & a vobis interrogare cogor, an non Angeli Deum semper vident clare, & intuitivae? cur ergo ad conspectum Christi genua flexerunt? nonne est idem Deus? quare ergo ex visis mortalibus amictum conspicientes, tam profunde inclinantur? forsitanne dignior erat? dicere, quod sic, quia Deus erat, qui se ad vilitates nostrae humanitatis deprecasset; Porro dum Angelis ad sepulchrum sederent, Deum claro intuitu Pont. tom. videbant, & tamen sedebant, & cum primum Iesum accedentem vident, statim assurgunt, & figuram, h. s. ra, & motu corporis novam animi reverentiam e. 2. notantes: cur hoc an humilitas Salvatoris, & vilitas nostrae carnis Deum venerabiliorum, & gloriosiorum reddebant Angelis? ita plane.

19. Sed quatenus sublimitas in nos redundabit, si hanc sanctam virtutem amemus, cum dicat Ambrosius: Accipe argutis auribus si putas, D. Ambrosius, quod Christo profuit humilitas sua, cui ergo non form. 20. proderit, si illum exaltaverit, quem non augebit? Psal. 118. Scio S. Patrem Augustinum dicere: Humilitas D. P. Augustinus, homines sanctis Angelis similes facit. Sanctus Gregorius humilem magis exaltat, eumque Deo x. D. Gregorius, quod: Deum nisi humilis contemplari possum, qui dum se despicit, ad Dei similitudinem ascendunt.

Hae doctrina cum Pontificia sit, meo calculo hanc propositionem sufficienter authenticaret, sed ego scriptura eam corroborare volo. Dum Christus supremo iudicii die reprobos damnaturus iustosque praemiaturus, ad damnatos se vertens iis crudelitatem erga pauperes exprobrabit & dicit: Quod uni ex minimis fratribus meis fecistis, mihi fecistis. Hae verba D. Matth. prima fronte implicantiam, & contradictionem pra se ferre videntur, quomodo fiet simul eos esse minimos, & fratres Christi? quomodo eminentia vilitati, infirmitas suppremitati componatur: hinc os aureum admirans ipsum Deum D. Ioan. interrogat. Quid ais? si fratres tui sunt, quomodo Chryso. de minimos eos appellas? Idecirco respondeo in cap. 25, eos esse fratres, & idem cum Deo, quia mihi D. Matth.

111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

